

Pozycja zawodowa pielęgniarek, położnych w opinii przedstawicieli innych zawodów medycznych

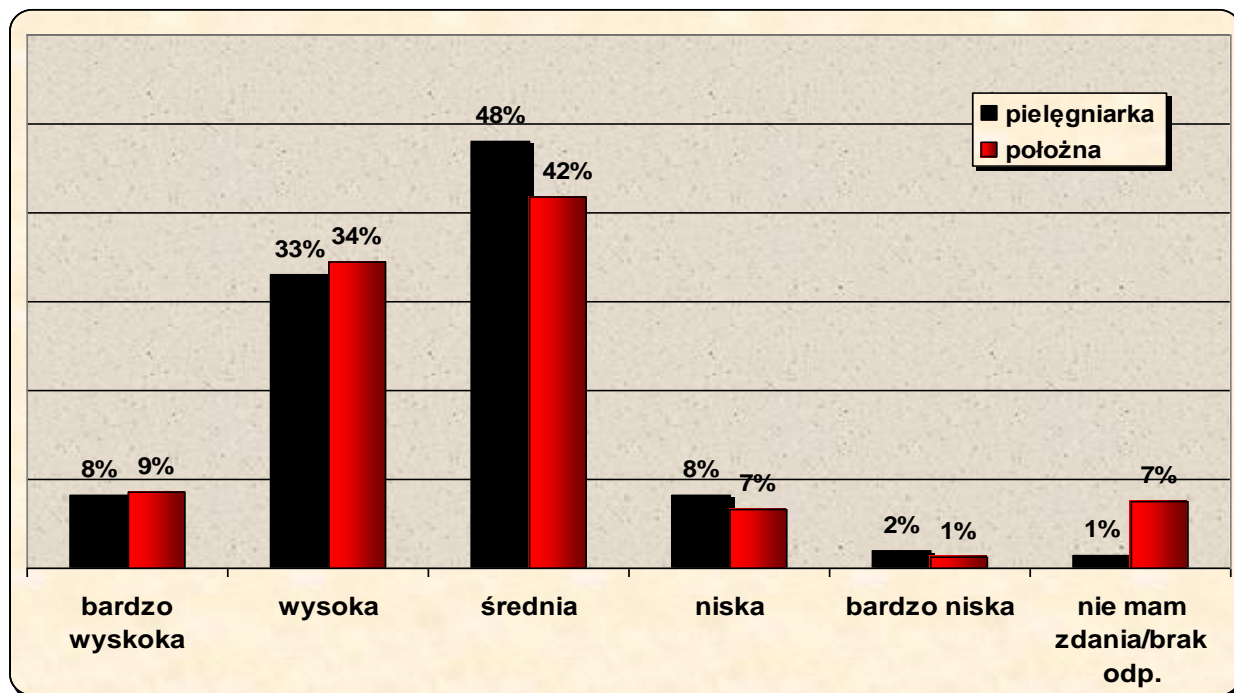
Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych, w okresie od czerwca do października 2010r. przeprowadziło drugą część badania dotyczącego pozycji zawodowej i społecznej pielęgniarek oraz położnych. Sondaż przeprowadzono wśród reprezentantów innych profesji związanych z ochroną zdrowia, którzy mieli wyrazić swoją opinię na temat pozycji zawodowej pielęgniarek, położnych w środowisku zawodów medycznych. W tym celu został skonstruowany autorski kwestionariusz ankiety składający się z 10 pytań zamkniętych, w tym 2 ze skalą ocen. W każdym pytaniu respondenci mieli możliwość wypowiedzi na temat zawodu pielęgniarki i zawodu położnej.

Ankiety wypełniło 1.401 osób w tym 994 kobiety i 407 mężczyzn. Osoby ankietowane to reprezentanci 26 zawodów medycznych, w tym najliczniejsze grupy stanowili lekarze (285), lekarze dentyści (258), diagnosty laboratoryjni (178), fizjoterapeuci (118), technicy analityki medycznej (93), farmaceuci (93), ratownicy medyczni (71). Najwięcej osób tj.: 391 to osoby w wieku poniżej 30 roku życia, mniejsze grupy stanowiły osoby w przedziałach wiekowych 31 – 40 lat (351) oraz 41- 50 lat (355), natomiast najmniej respondentów odnotowano w wieku powyżej 60 roku życia (42). Zdecydowana większość ankietowanych (1.116 osób) posiada wykształcenie wyższe, pozostali (285 osób), to osoby z wykształceniem średnim.

Ocena pozycji zawodowej pielęgniarek i położnych w środowisku zawodów medycznych

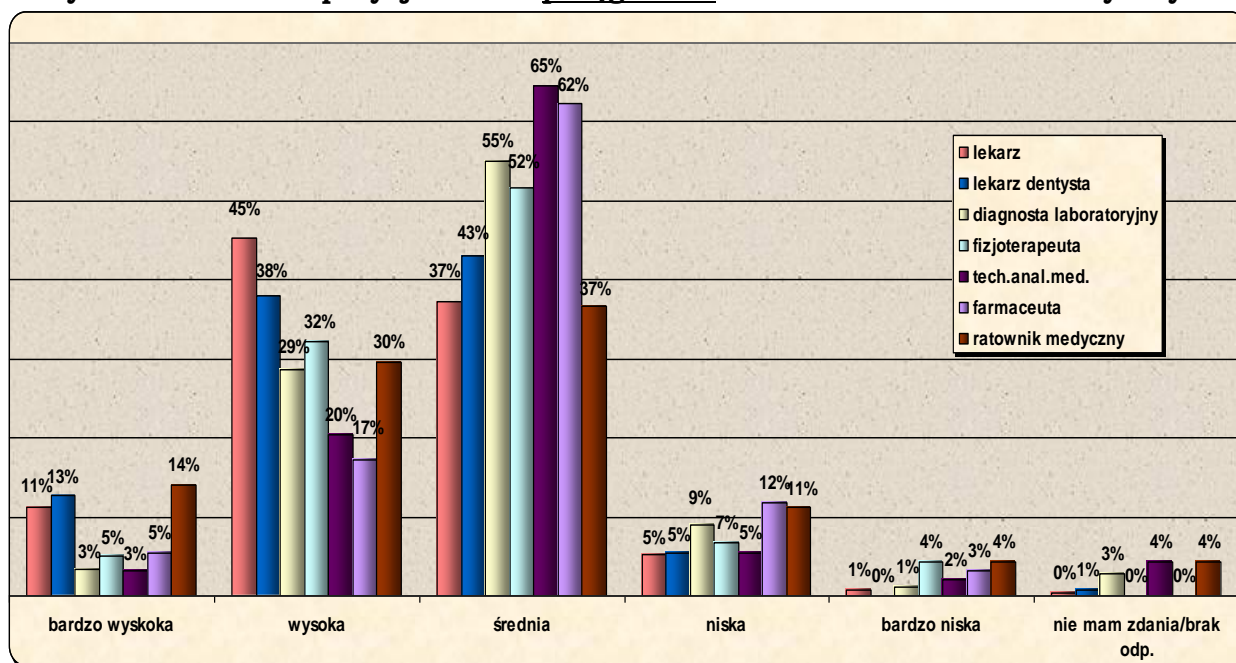
Respondenci oceniają pozycje obu profesji w środowisku zawodów medycznych na poziomie średnim (48%-42% ankietowanych) i wysokim (33%-34% osób). Tylko niewielki procent badanych osób (po około 10%) uważa, że pielęgniarki i położne zajmują bardzo wysoką bądź niską i bardzo niską pozycję w hierarchii zawodów związanych z ochroną zdrowia – wykres nr 1.

Wykres nr 1: Ocena pozycji zawodów pielęgniarstwa, położnej w środowisku zawodów medycznych

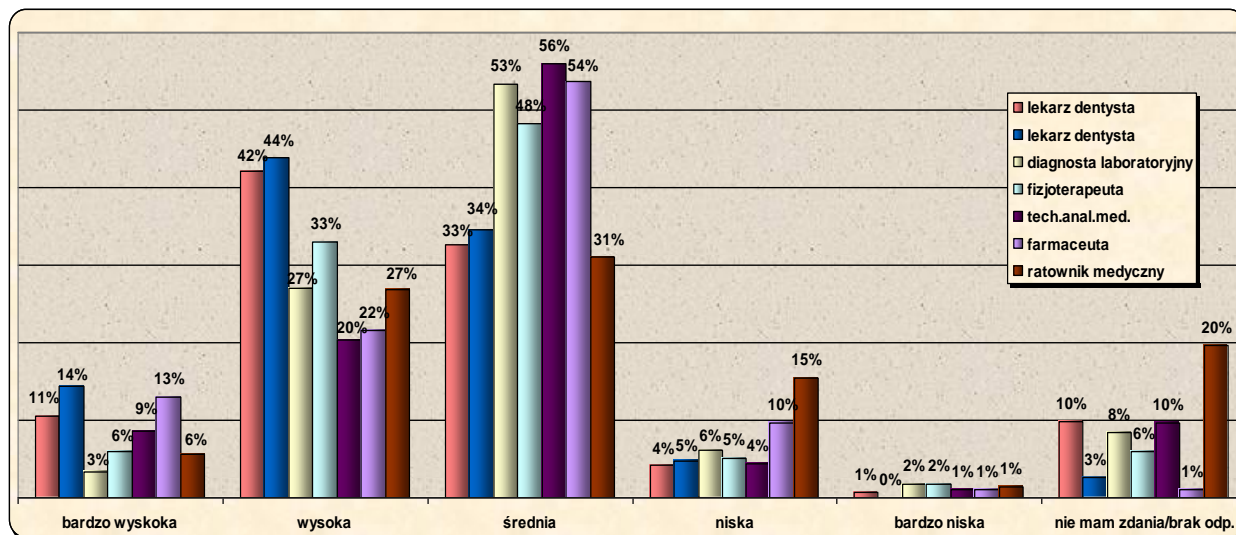
Analizując wyniki pod kątem wykonywanego zawodu respondentów można zauważyć, że pielęgniarki zostały wysoko ocenione przez lekarzy. Wśród przedstawicieli tej profesji aż 45 % osób oceniło pozycję pielęgniarek jako wysoką, a 37% usytuowało ich pozycję na poziomie średnim – wykres 2.

Wykres nr 2: Ocena pozycji zawodu pielęgniarstwa w środowisku zawodów medycznych

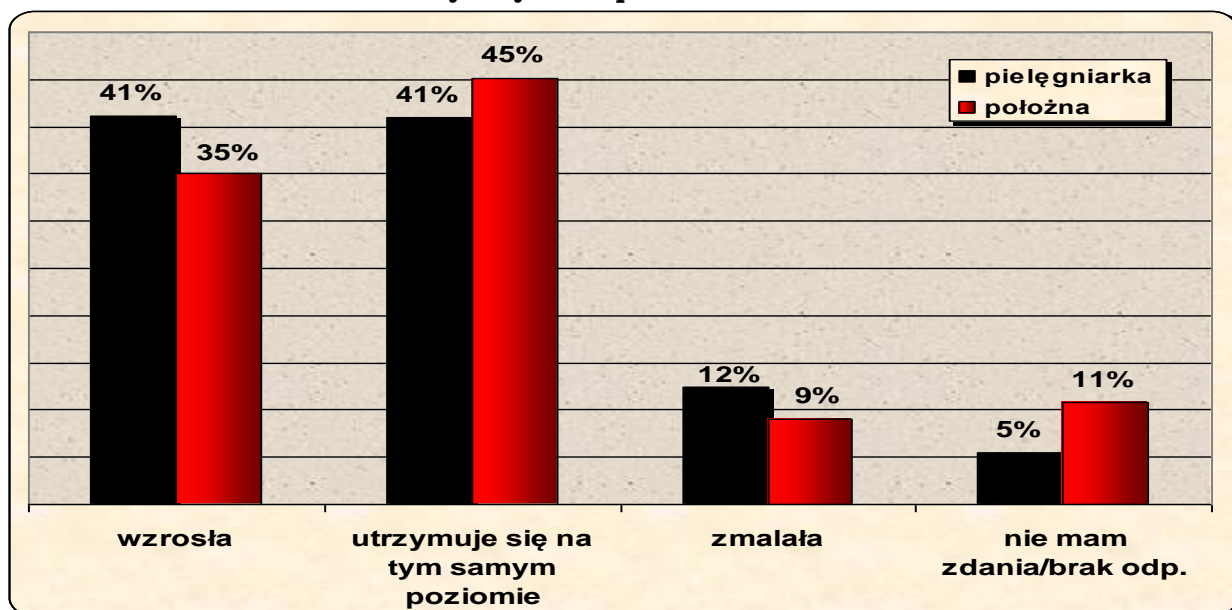
Pozycję zawodową położnej w hierarchii zawodów medycznych, wysoko ocenili lekarze dentyści (44%) i lekarze (42%). Mniejszy procent przedstawicieli tych zawodów określił tę pozycję na poziomie średnim (33% lekarzy i 34% lekarzy dentyistów) – wykres nr 3.

Wykres nr 3: Ocena pozycji zawodu położnej w środowisku zawodów medycznych

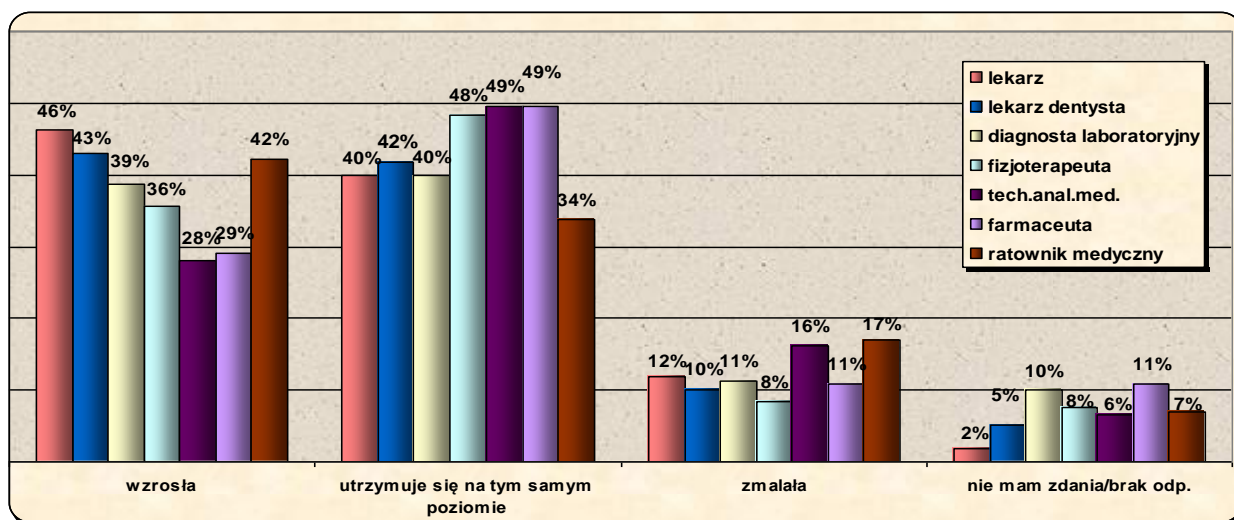
Dokonując porównania obecnego statusu zawodowego pielęgniarek i położnych z tym sprzed 10 lat, taki sam procent osób (po 41%) uważa, że pozycja pielęgniarek wzrosła i że utrzymuje się na tym samym poziomie, natomiast 45% badanych twierdzi, że położne utrzymują ten sam poziom, chociaż 35% ankietowanych zauważa wzrost ich pozycji zawodowej. Tylko 9%-12% osób dostrzega spadek pozycji tych zawodów – wykres nr 4.

Wykres nr 4: Ocena pozycji zawodów pielęgniarstwa, położnej w środowisku zawodów medycznych na przestrzeni 10 lat

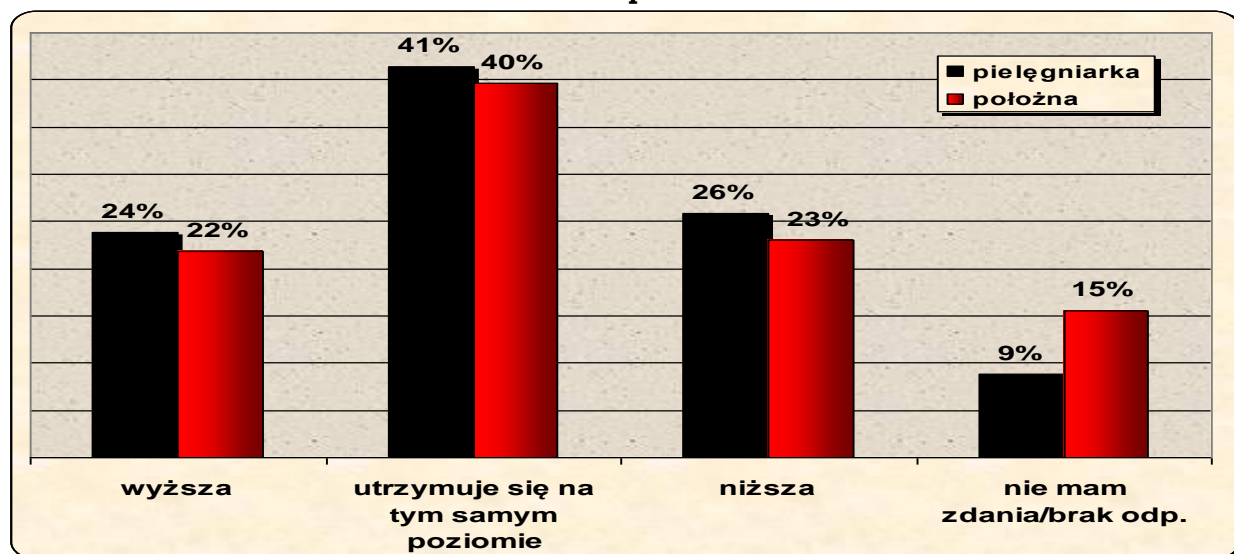
Analizując wyniki dotyczące oceny pozycji pielęgniarki na przestrzeni 10 lat można dostrzec, że wzrost tej pozycji zauważają lekarze (46%), lekarze dentyści (43%) i ratownicy medyczni (42%), natomiast żadnych zmian nie dostrzegają farmaceuci i technicy analityki medycznej (po 49%), fizjoterapeuci (48%) oraz diagnosta laboratoryjny (40%) – wykres nr 5.

Wykres nr 5: Ocena pozycji zawodu pielęgniarki w środowisku zawodów medycznych na przestrzeni 10 lat

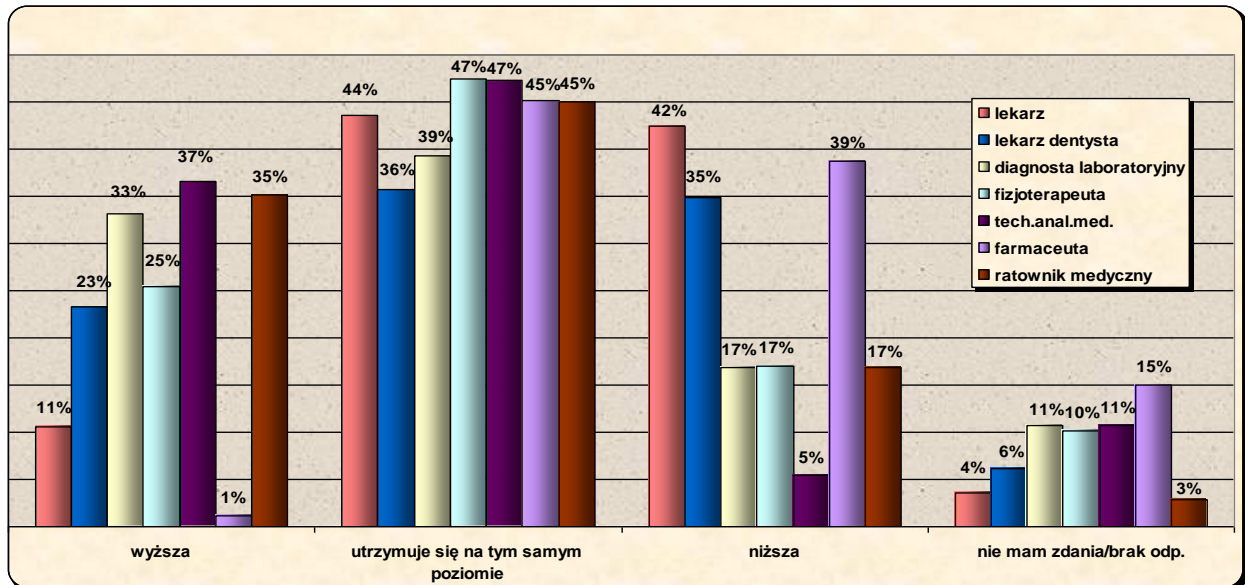
Porównując pozycję zawodową pielęgniarek i położnych do pozycji swojego zawodu, badani w większości są zdania, że utrzymują się one na tym samym poziomie (około 40%), natomiast nieco ponad 20% osób twierdzi, że pielęgniarki i położne mają wyższą lub niższą pozycję – wykres 6.

Wykres nr 6: Ocena pozycji zawodów pielęgniarki i położnej w stosunku do pozycji zawodu respondentów

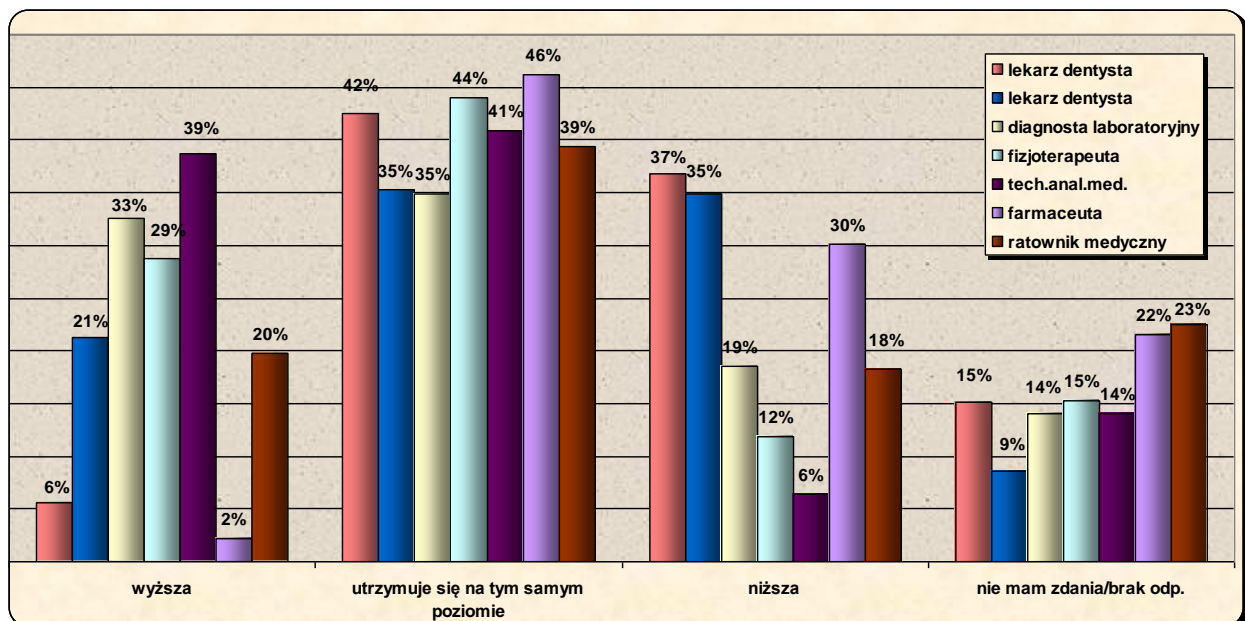
Szczegółowa analiza wyników porównania pozycji pielęgniarki i położnej do pozycji zawodu respondentów wykazała, że ponad 30% diagnostów laboratoryjnych, techników analityki medycznej oraz ratowników medycznych stawia pielęgniarki wyżej od swojej profesji w hierarchii zawodów medycznych. Natomiast 42 % lekarzy, 39% farmaceutów i 35% lekarzy dentyistów uważa, że pozycja pielęgniarek jest niższa od pozycji ich zawodu – wykres 7.

Wykres nr 7: Ocena pozycji zawodu pielęgniarki w stosunku do pozycji zawodu respondentów

Podobnie zostały ocenione położne z tą różnicą, że mniejszy procent ratowników medycznych (20%) i większy procent fizjoterapeutów (30%)ocenia zawód położnej wyżej niż w swoją profesję – wykres nr 8.

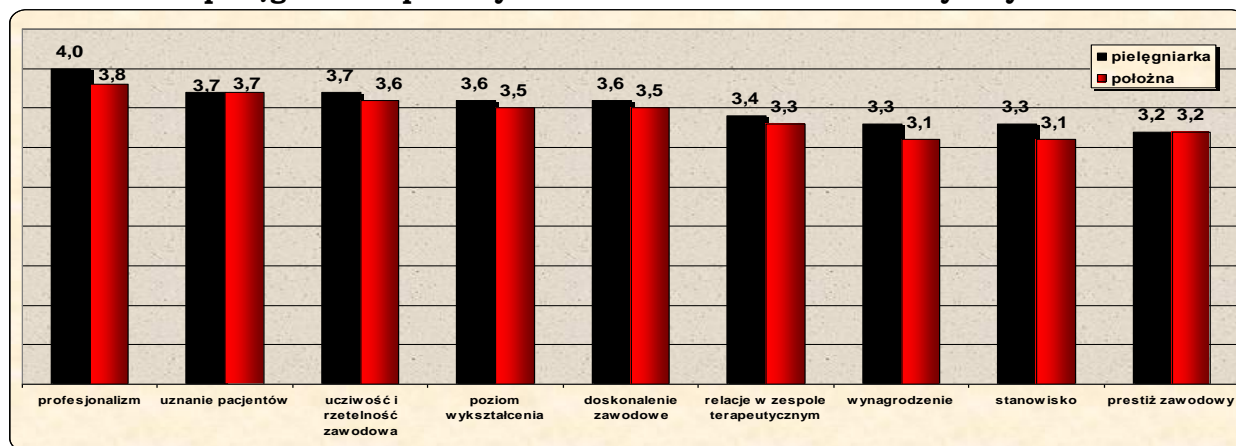
Wykres nr 8: Ocena pozycji zawodu położnej w stosunku do pozycji zawodu respondentów

Czynniki wpływające na pozycję pielęgniarek i położnych w środowisku zawodów medycznych

Do najwyższej ocenianych czynników wpływających na pozycję zawodową, ankietowani zaliczyli: profesjonalizm (średnia ocen 4,0 – 3,8), uznanie pacjentów (średnia ocen 3,7), uczciwość i rzetelność zawodową (średnia ocen 3,7 – 3,6), poziom wykształcenia (średnia ocen 3,6 – 3,5), natomiast najniżej został oceniony prestiż zawodowy, stanowisko i wynagrodzenie (średnia ocen 3,3 – 3,1) – wykres nr 9.

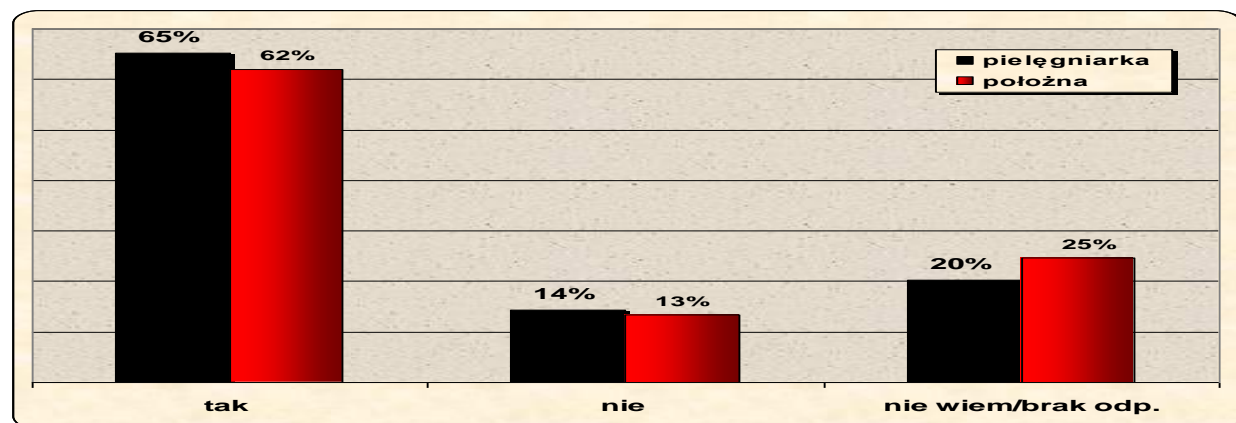
Wykres nr 9: Najczęściej wskazywane czynniki wpływające na pozycję zawodową pielęgniarek i położnych w środowisku zawodów medycznych

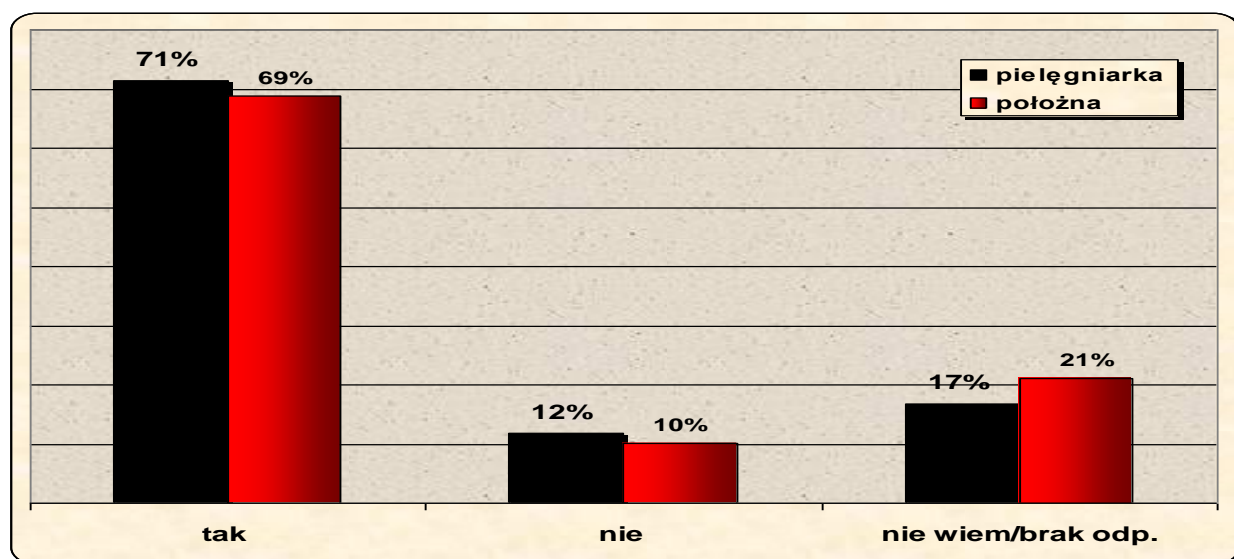
Samodzielność zawodowa pielęgniarek i położnych

Pielęgniarki i położne zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi mogą samodzielnie, bez zlecenia lekarskiego wykonywać niektóre świadczenia zdrowotne oraz pracować w ramach indywidualnej lub grupowej praktyki. Takie uprawnienia nadają tym zawodom większą samodzielność i niezależność, co wiąże się również z większym prestiżem zawodowym. Potwierdza to ponad połowa respondentów, która pozytywnie ocenia wpływ samodzielności zawodowej na podwyższenie pozycji pielęgniarek i położnych w środowisku zawodów medycznych – wykres nr 10 i nr 11 .

Wykres nr 10: Wpływ wykonywania zadań w ramach praktyki indywidualnej lub grupowej na pozycję pielęgniarek, położnych w środowisku zawodów medycznych

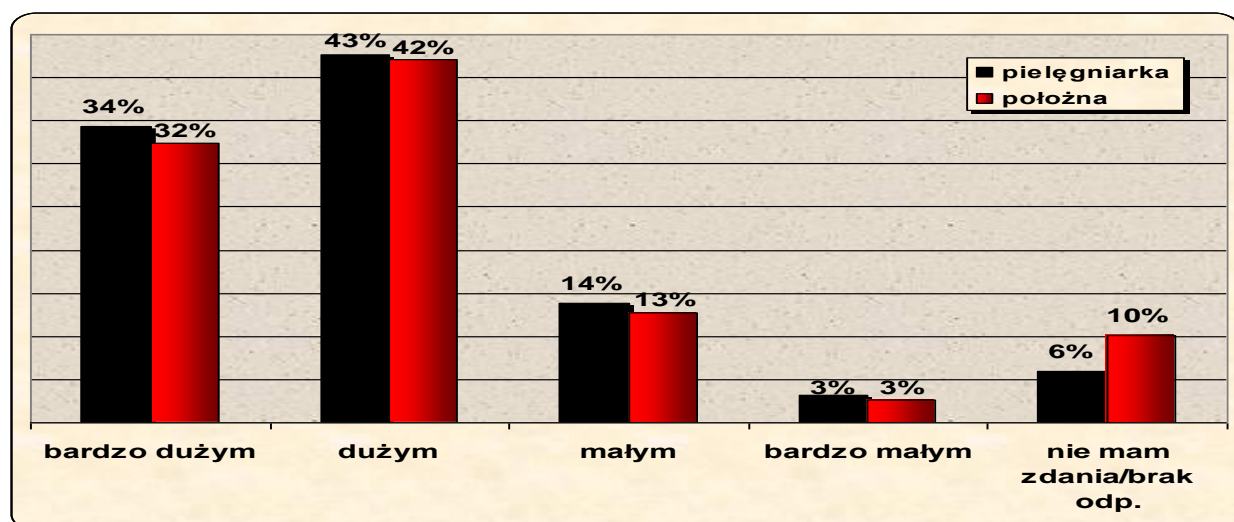
Wykres nr 11: Wpływ samodzielnego wykonywania świadczeń przez pielęgniarki, położne na ich pozycję w środowisku zawodów medycznych

Kształcenie podyplomowe

Na pielęgniarki i położne ustawowo nakłada się obowiązek stałego aktualizowania swojej wiedzy i umiejętności zawodowych. Jest to możliwe poprzez organizowane w ramach kształcenia podyplomowego szkolenia i kursy, które podwyższają kwalifikacje osób wykonujących te zawody. Wysokie kwalifikacje to również wysoka pozycja zawodowa. Tego zdania jest 77% (w przypadku pielęgniarek) i 74% (w przypadku położnych) respondentów, którzy podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez kształcenie podyplomowe, w bardzo wysokim (32% - 34% osób) lub wysokim (42% - 43% osób) stopniu uznają za czynnik wzmacniający pozycję pielęgniarek i położnych w środowisku zawodów medycznych – wykres nr 12.

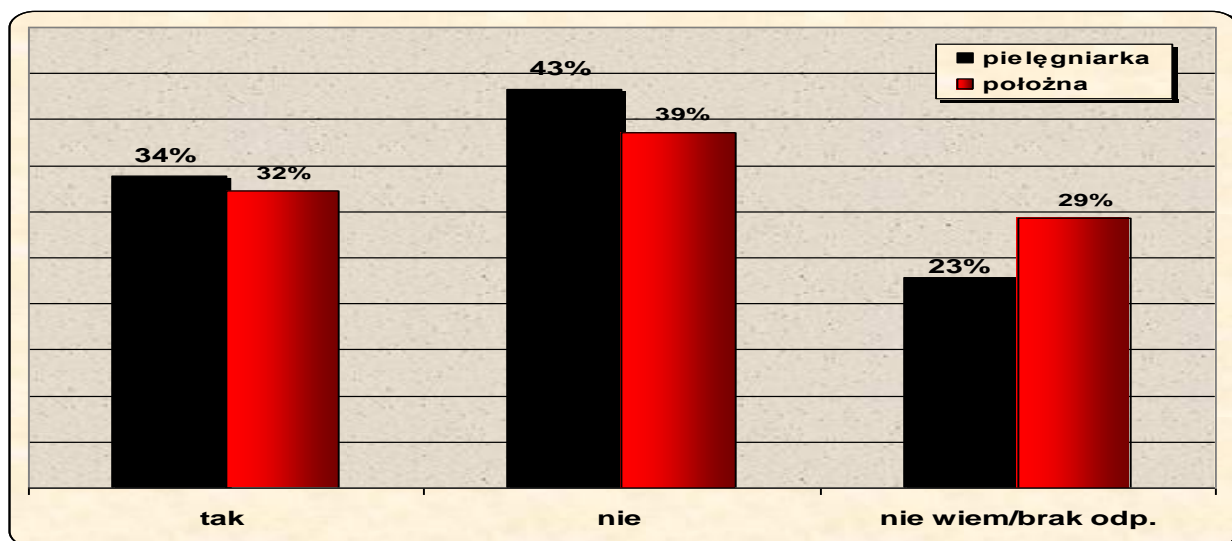
Wykres nr 12: Wpływ kształcenia podyplomowego na wzmocnienie pozycji zawodowej

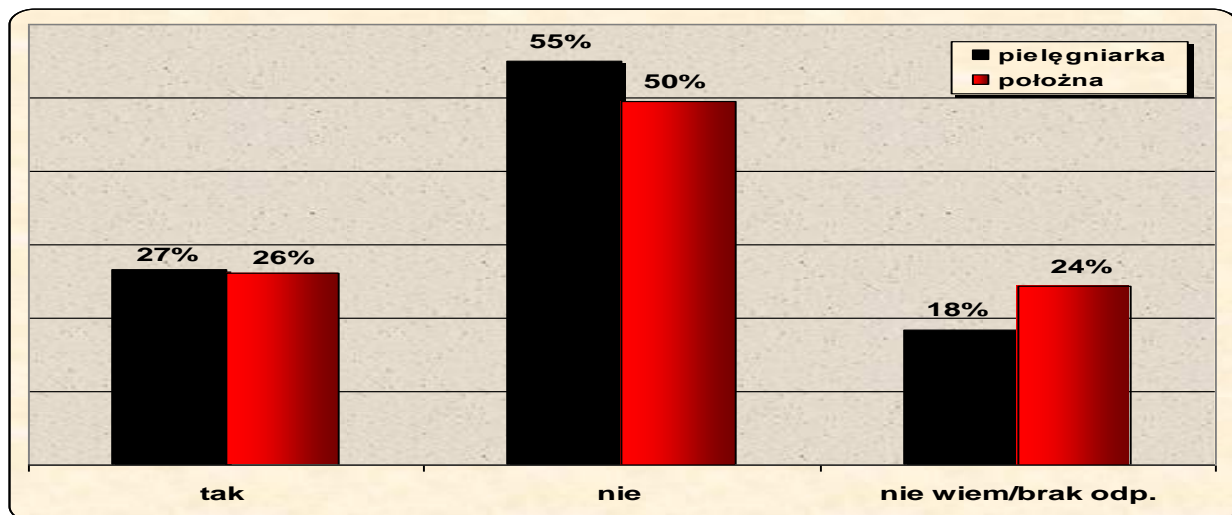
Wizerunek medialny

Wszechobecne we współczesnym świecie radio, telewizja, prasa, internet przekazują informacje na podstawie, których ludzie często wyrabiają sobie zdanie na określone tematy. Dlatego respondenci zostali poproszeni o ocenę wpływu kreowanego przez media wizerunku pielęgniarek i położnych na wzmocnienie ich pozycji zawodowej. Zdaniem większości ankietowanych ani prasa medyczna (około 40% osób) ani media ogólnopolskie i regionalne (ponad 50%) nie wpływają pozytywnie na pozycje zawodową pielęgniarek i położnych. Jednak jak można zauważyć więcej ocen pozytywnych otrzymała prasa medyczna (32%-34% osób) niż media ogólne (26%-27% osób) – wykres nr 13 nr 14.

Wykres nr 13: Ocena kreowanego przez prasę medyczną wizerunku pielęgniarki i położnej na wzmocnienie pozycji w środowisku zawodów medycznych

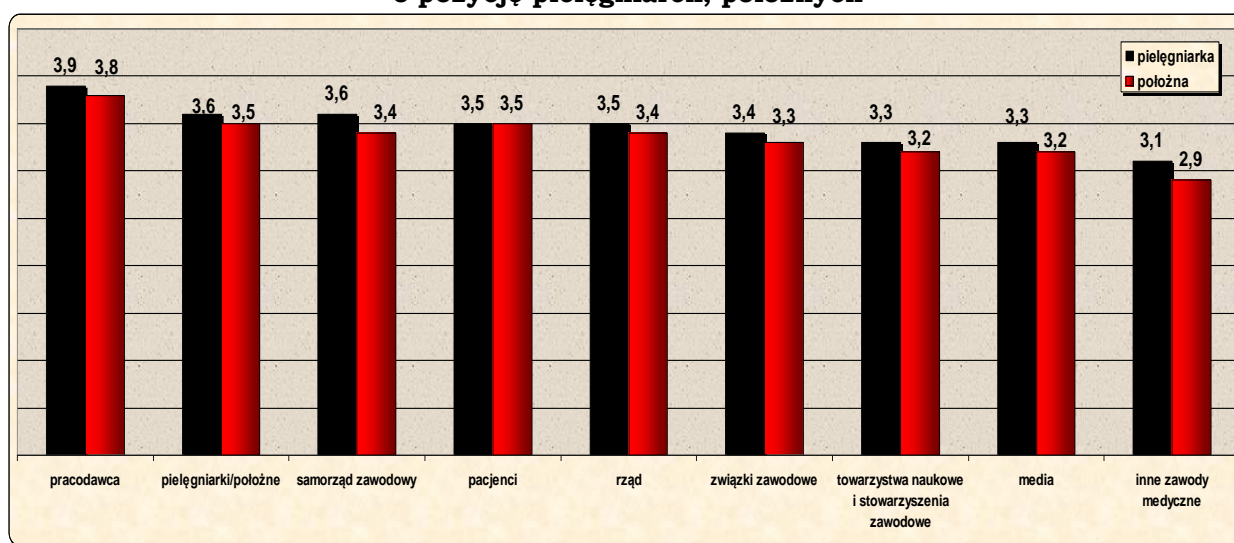
Wykres nr 14: Ocena kreowanego przez media ogólnopolskie i regionalne wizerunku pielęgniarki i położnej na wzmocnienie pozycji w środowisku zawodów medycznych

Instytucje i jednostki wpływające na pozycję pielęgniarek i położnych

Wśród podmiotów wymienionych w ankiecie, które powinny wpływać na wzmocnienie pozycji pielęgniarek i położnych najczęściej wskazywane to pracodawca (średnia ocen 3,9 – 3,8), pielęgniarki i położne (średnia ocen 3,6 – 3,5), samorząd zawodowy (średnia ocen 3,6 – 3,4), pacjenci (średnia ocen 3,5 – 3,5), rząd (średnia ocen 3,5 – 3,4). Najmniejszy wpływ na mocną pozycję pielęgniarek i położnych mają inne zawody medyczne (średnia ocen 3,1 – 2,9), media oraz towarzystwa naukowe i stowarzyszenia zawodowe (średnia ocen 3,3 – 3,2) – wykres nr 15.

Wykres nr 15: Najczęściej wskazywane instytucje/jednostki, które powinny zadbać o pozycję pielęgniarek, położnych

Wnioski

- Przedstawiciele zawodów medycznych oceniają pozycję zawodową pielęgniarek i położnych na poziomie średnim. Jednak duża część lekarzy i lekarzy dentyków ocenia tę pozycję jako wysoką.
- Na przestrzeni 10 lat status położnych utrzymuje się raczej na tym samym poziomie. Jeśli chodzi o pozycję pielęgniarek zdania są podzielone. Lekarze, lekarze dentyści i ratownicy medyczni widzą wyraźny wzrost pozycji pielęgniarek, natomiast diagnosty laboratoryjni, technicy analityki medycznej, farmaceuci i fizjoterapeuci nie dostrzegają w ostatnich 10 latach żadnych zmian dotyczących pozycji zawodowej pielęgniarek.
- Badania nie wykazały zasadniczych różnic pomiędzy pozycjami poszczególnych zawodów medycznych. Dowodzi to, że wszystkie te zawody są równie ważne w systemie ochrony zdrowia. Chociaż w niektórych zawodach medycznych szczególnie

wśród lekarzy, lekarzy dentystów i farmaceutów istnieje przekonanie o wyższości pozycji swojego zawodu nad zawodami pielęgniarstwa i położnictwa.

- Czynnikiem, które najsilniej wpływają na pozycję zawodową pielęgniarek, położnych jest profesjonalizm, uznanie pacjentów, uczciwość i rzetelność zawodowa oraz poziom wykształcenia w tym kształcenia podyplomowego.
- Na wzmocnienie pozycji pielęgniarek i położnych duży wpływ ma samodzielność zawodowa, na którą między innymi składa się wykonywanie bez zlecenia lekarskiego niektórych świadczeń zdrowotnych oraz indywidualna lub grupowa praktyka pielęgniarska.
- W umocnieniu statusu zawodowego powinni pomóc pracodawcy, samorząd zawodowy, pacjenci. O uplasowanie się wyżej w hierarchii zawodów medycznych powinny także zadbać same pielęgniarki i położne.
- Media nie mają większego wpływu na pozycję pielęgniarek i położnych jednak kreowany przez nie wizerunek nie wpływa pozytywnie na ich status zawodowy.